

[Leth Mouritzen.]

Ejerens Samtykke. Det siger sig selv, at det har vakt Bestyrelse hos de paagældende og virket katastrofalt for Fremlejertagerne. Der har endog i Almindelighed ikke været nogen Mulighed for en mindelig Ordning, idet Trusel om Opsigelse har været det eneste Svar paa Henvendelser. Fremlejepræmieringen har altsaa ikke været tilstrækkelig som Opmuntring for vrangvillige Husejere, saa ogsaa paa dette Punkt maa der nu skabes en ændret Opfattelse af Samfundets Interesse i en Fordeling af Boligerne.

For at fremskaffe Mulighed for Fremleje, hvor dette er forsvarligt og hvor det ønskes, bør der gennemføres Bestemmelser, der tillader Fremleje af Dele af Lejligheder, uanset at der i Kontrakten er indført Forbud herimod under den ene eller den anden Form. Det vil betyde en Forøgelse af Værelsesantallet, der efterspørges af de enlige. I særlige Tilfælde kan der ogsaa ad denne Vej fremskaffes Boliger til unge gifte, og man kan derved bevirke en Aflastning af de overbefolkede Hjem.

Loven om Boliganvisning maa derefter tages op til Revision og videre Udbygning. Den skæve Sammensætning af Udvalgene bør rettes op, saa at Ejere og Lejere er lige repræsenteret, hvorved man gør Udvalgene mere effektive. Lejernes Interesse i Boliganvisningen er særlig stor, for dem er det Tag over Hovedet og Hjem for Børnene. Nu, da der er saa meget større Sager paa Dagsordenen, kan Kravet om en Lejerrepræsentant mere i Boliganvisningsudvalgene vel ikke bevirke Regeringskrise, saaledes som det nær var Tilfældet ved Forhandlingerne om Lovens Tilblivelse i Sommeren 1945. Jeg opfordrer den højtærede Indenrigsminister til at gøre den Uret god igen, der blev begaaet mod Lejerne i denne Sag, og derved skabe en mere effektiv Boliganvisning.

Lovens Bestemmelser maa endvidere udbygges. Naar en større Lejlighed bliver ledig og anmeldes som saadan til Boliganvisningsudvalget, maa der hjemles Ret til at leje den ud til to eller flere Familier alt efter Udvalgets Skøn. Det er en Urimelighed, at en eventuel Underbefolkning af store Lejligheder fortsætter med Udvalgets Medvirken, saaledes som det nu er Tilfældet.

Den Statistik, som jeg har opfordret den højtærede Indenrigsminister til at optage paa Grundlag af Folketællingen pr. 5. November, bør stilles til Udvalgets Disposition. Efter bestemte Regler maa Udvalget herefter have Ret til at beordre

Tvangsfremlejning af overtallige Værelser i underbefolkede større Lejligheder.

Regler for Huslejens Størrelse maa endvidere indeholdes i Loven for at modvirke en Spekulation i Ordningen.

Til Slut bør Loven give Anvisning paa Midler til Støtte af Ombygning af større, dertil egnede Lejligheder i flere mindre i den Hensigt at gennemføre en permanent Ændring af saadanne tidligere urentable Ejendomme. Kommunerne vil her kunne anvise Veje og Muligheder gennem deres egne Ejendomme. I øvrigt findes der Lovhjemmel i Huslejeloven for Gennemførelse af Opsigelse i Anledning af Ombygninger af den her nævnte Art.

Jeg tilsiger herved mit Partis Støtte til en Lovgivning af den her fremførte Karakter. Den er bydende nødvendig. Vi kan ikke gaa Aar i Møde uden Udsigt til Byggeri af afgørende Betydning og med en stadig stigende Sammenstuvning af Medborgere i smaa dertil egnede Lejligheder. Det er en Sag saa alvorlig, at jeg ikke tager i Betragtning at karakterisere den som Tidens største sociale Problem, idet det ikke alene angaar de mindst bemidlede Familier, men store Dele af den jævne Befolkning mærker Bolignødens Ulemper. Gennemføres en Lovgivning af den her skitserede Art, vil det ikke alene betyde en Imødegaaelse af de Tusinder af Hjems Vanskeligheder, men det vil give Myndighederne en Respit, saa Planlægningen af det kommende Byggeri kan foregaa under rolige Former.

Det har været fremhævet, at Tiden var inde til blot at skaffe Byggeri i Gang for at skaffe Tag over Hovedet for de mange, og derfor lade de etiske Krav til Byggeriet hvile imedens. Denne Tankegang maa bremses for vore Hjems Skyld og for at undgaa Bortødslen af Midler og Materiale til fremtidigt Slumbyggeri.

Den anden Sag, jeg ønsker at rejse, angaar Lejeloven af 23. Marts 1937 med senere Ændringer. Huslejeloven, som den populært kaldes, er et Barn af det Samfund, der har givet den, det vil sige et Barn af den hellige, ukrænkelige Ejendomsret, som danner Grundlag for den Del af Retssystemet, der hedder Formueretten. Dens bærende Princip er Aftalefrihed, hvilket betyder, at den, der har Ejendomsretten til et Hus, frit kan aftale, paa hvilke Vilkaar han vil udleje dette. Den oprindelige liberalistiske Forudsætning er den, at Lejeren blot kan lade være at indgaa paa en Kontrakt, der synes ham ufordelagtig. I Dag er Udviklingen imidlertid naaet derhen, at Aftalefriheden for den svagere Part i Kontraktforholdet,